

---Ииртимчин тангачес зурин конференце. Уртехе зүгте тусе кихеи аскерад, большевигүдте зэткер болле үле бүтөдже сүрөлдөдже өзөкө заманде, шингекө зүкгин шалдек сән залус, тангачисин табта элчелер меневде цуглосон, не сәхен үгән кәлсөн, кәлдәи уга күндевөрән кәкесән бәнә. Энә конференцеде 30 гар тангачесин элчинер ирсөн. Цуглерсани керекнә : тангачес (государство) камек дәни зәр-зөвән багрүлхөи гидек керек. Тикләрен, алдартә икә Курәлдандан цугларчөкәд олон йтени нүртө - дән дөгөд му үле, цугар зәр-зөвән багрүлдә дәлдөдөгән үрхө мөн кәлчөкәд, гәртән тус-тустан дора зәр-зөвән нәйәд бәлдәд бәцкәдек.

Üдгә нарте алтен дәлкәде болдже бәхе тәрин болен экомисин тәнкән уга му бәдгин гакчәхен ахе шилтәнә - өрсин улачуд болдже бәдгинә цугтан мәдөдек. Зук энә камек мугин мөн шилтәгинә йрилгәхәр йтөн сандек уга. Нанә эндә-тәндә зүккөн ёго кәд өркөхәлә камек ёмөн ясорад одокчөбө гәд эргәд төгәләд кә үгән кәлдәд ёвчөхәдек.

Төрөнә чиги багө. Европин икә тангачес хоренде атан-нарған, йиән бәдек, тәдөн нәгә-нарғансөн йшәгән авхар сәдөдек. Энә йиә авхе үлдә эн арге гихләрен, СССР-ин тәлө боләд төрө улачулдә күндевөр кәд, тәдөннә ёвад ёвкөлә мими йшәгнөр нанәсә йхе гәд, большевигүдлә инек-агрөк болсөн боләд, тәдөннә күндевөр-үгөцә кәд ёвчөхәдек. Әдөн игәд ёвкөлә, икәсин нәрени олом йсәд, күчи авад ёвдөк. Икәс күчө аб-вөлө - йиртимчин түрүнә улмар йсәд ёвдөк. Игәд олон йтени тәнкән уга түрун мөн шилтәгә йрилгөхин өрөмидә, зәрән бийсүдәрән төрә шилтәгә улмар батерулад ёвчөхәдек мөн.

Энә эндүгин үләр өдөгә меневдә сүрөлөкчө боләд уга икә Курәлдандә большевигүдин элчи Литвиновичә 36 тангачин элчинер Курәлдана ахлачин туслокчидә шүджө-сунгәджә авсөн бәнә. Игәд бийсүдтән тәкә кәлтәджә ёвхө күгә мана толгачи болә гиджә шүджә абчөхәвө. Нанәсә бишинкәсөнә кәртәхә, әсә кәрасөдинә алад чиләки-мөн гәд күзәүгән тасартәл ёвджә ёвхө Литвиновичи мана заламджә болә гиджә шүджә авсөн мөн. Бийән өршәкә нүзәни амөндә ирчөкәд, нүкө кәлтәксөн күгәр дөмбөр цо-кульчөкәд, тәна дөмбөрин айсар үкүкини йиән бийсөн күнгән үлгөр гаргәджә бәнә. Энә игәджә кәй билджә бәнә гикүлә, өршөлонгин тангачис камкгин нәртә алдартә дипломатшуд.

---Энә конференцетә зәргәләд төрә меневдә Лига Наций сүрө болджана. Энә Лига Наций кәдәк керекни басә чигин кә сәхән кәлнәсә бусу ёмөн уга. Япон-литәд хойрин дәни үлдә литәдин гар тәтәд, Япониги му кәлдәд зәкәрәд басәл ёволчөвә.

---Удәл уга Европәдә хойр ончитә сунгәвөр (выборы) болен гидтә бәнә. Нишотә (Германьдә) көкшин президент Гинденбургин болзек төгсөсөндө шинә президентин сунгәвөр болхөмөн. Дән президентә болна гәд хойр сарин туршар икә үлән болата. 80 гарсөн көкшин Гинденбург дәкиджә болхам хәнү угай гидәк тәвөр билә. Зук тәрәни олон йтени эрәлгә тәбчәд, сунгәвөртә орнавә гиджә зөвтө бахтаксөн бәнә. Энә сунгәвөр 13 мартадә болхө мөн.

Төрә президентин ширән хойрөкчө кандидатни кәмбө гихкә. Францигә хәкәл уга бүйкәр зәльгәхә санатә Гитлер гидәк күн. Энә учирар ништин сунгәвөртә Европин тангачисин кәтолчәнөр цугтан икәр оныган йици чингәджә бәхе мөн.

Энә ништин сунгәвөртә камьцак, удәл уга Францин парламентин шинә сунгәвөр болхө мөн. Энә басә икә сонин сунгәвөр болжә зөбтә.

Нишотә чочад Гитлер президент боләд, Францин парламентин сунгәвөртә барун үзүлтә кәкә диләд өркөдом болжәлә - Франц Нинеш хойрин хойр зәльмә цоктә кәкә күчин нүр-нүрән йгәд нүрцәд зөгәсәд бәхе мөн.

Үнүнәсә авон „идән-бүдән“ боләд отхөдәдән чигин нәгәд уга.

КАМЬНАС ЭМИГРАЦИОН ДИПЛОМ - ИКӘННӘ КАМЬНАС ЭМИГРАЦИОН
-Болгарин хәльмугин дигрәд. Мәдәсә-чәдәсарән Болгарте бәсөн хәльмөгүдин бәдәл ахорар болвөчө бичөкө сәтнел мими энә. Эндәкә хәльмөгүд икәнкинә София Черник хойрөтә бәнә. Уга тәнә завгөрәд, (примерно) кәлхөдә 200 гар күн болхөи боләлтә. Цугар олон зүсөн йтәсә. Бәсөн бәдәлни икә басә нәгә кирцәтә. Би тускәл София, Черникин хәльмөгүдин дигрәд мөхөдүвө. Каткәсөнә чиги төрә мөтә ёмон.

Софин калымагуд икенкинъ уяс уйна. Эсүүднъ үлс уйкелс, эслуснь зуңдс тос-
холгени көдөлмөшсө ёвона. Увалдени, тосхолгона көдөлмөш төгөсчөн цанте, эмсүүд-
тән туслекчинер болна (помощник). Көдөлмөш күн цөн. Зук көдөлмөштә болддасона
бийнь, хамок ёмонь элвәд-дәлвәд одосон ённо уга, баке адугар бәгәд бәцөхәнә.
Бәдок гәрнь - Мирин патьригуд. Патьрин үнөнь икә бише. Эдөн дунде му-бише
„борцекта“ цокон уләс бәнә, зук эдән олен бише, тичкәд вүн икәр бахтад бәно үлү
ёмон чиге уга, болво икә түрү-зүрү уга бәдок йәтөн гикәсө бише. 2-3 күн инва-
лидно гәртә бәцрәнә. Гәл-нам икә гүгәд бәсөнъ мәдәкдөхөш. Нөгә ахе гәлни -
Эрькә улдан баке сагар элвөцәр боләд бәнә. Түнәсө бише цугар сән болжә бәси-
кән.

Түрү зүрүдә икәр дарендәл уга торад норад бәцөхәнәвдөн. Төрәл-төрсөн, гар-
сөн газар-усон санақад чеккә утирна, зук арға уга. Нака тәвсөн тәвөлгә энә ги-
кәсө бусу эн. Ынә-ардасө бичок тамгә бала ирәшә. Төрин үлдә ухаган тәвдкә
хамок ёмон закте оролцад бәхичүвөдөн. Андәрта нәртә уста йәтән манигә икә учир-
тә абә бичок тамгә бичәд ягадкә-кәгдкә бәнәтә гәд сурад сонирхәд бәкәш, зәнгә
зәгдәсөн ховалцак асигә уга.

Кәрөнъ тана илгәсөн „Цаган ёвони цолига“ авад, умшәд икәр хандкә байрулдан.
Икәр сонирхәдкә ошувөдөн. Царандан чиги тасонәл уга илгәдкә бәхигә эрдкә
сурдкә бәнәвдөн. Тигәд терә журналдан - әндәстәндә эмигранцә бәдок калымагу-
дин бәцөл бичицхәтән гиксөн әрәлгитән ошәд игәд мәдәс-чәдсарән әндәкә йәтәнә
бәдок бичидкә бәнәво.

Одәхән мана Перноктә зәдкортә, гәлцәлтә гару болво. Ынгөрсөн Вальджер Багее-
вин йәнчөн йисән наста Борис (бидән түгә Балкан гәд һаддәд нәрәцәдкә биләвдөн)
гидәк көвү йнгөрво. Энә көвүн әндкәл Перникин „күкдин сад“ гидәк сургули ду-
сад Муминә гимназидә орла. Түрәмәл икә (беспредельный, бесконечный) биликтә кө-
вүн билә. Бидән цугар үнүгә үзәд байрәнән ханәд икәр әрәкүлдәк биләвдөн. Тус-
хәл би әдү дүнгән биликтә көвү ишкән үзәүдәсөн энә. Гимназидә орад гәкцәхән
сар боләд гәктәд гөрво хонәд йнгөрдкә одәвә. Видәндә энә икә гәшута ёмон бол-
ва.

Одә яхбво. Зәячин тәвсөн көвә, тәвөлгә икә гикәсө бусу эн.

САНДЯ СТОЯНОВ.

---На жизни калыков в Десине. Союз калыков в Десине, организованный группой
калыков 4 года тому назад, ныне, в виду раз'езда по другим местам многих его
членов, с одной стороны, а с другой - наступившей тяжелой безработицы, прекратил
свое существование. Казалось бы, что именно теперь, в период безработицы, больше,
чем когда бы то ни было, нужна была подобная организация для оказания посиль-
ной помощи нуждающимся нашим братьям. При некотором напряжении и при наличии
доброй воли у всех, можно бы было сохранить организацию, можно было продолжать
оказывать помощь своим сочленам. Но отсутствие навыка к организованной (фор-
мально) общественной жизни и патриархальная калыцкая традиция сделали то, что
Союз прекратил свое существование.

Отсутствие навыка к организованной жизни выразилось в том, что многие не по-
седали собрания, не принимали деятельного участия в обсуждении больших вопросов,
не вносили аккуратно членского взноса. В силу же старой калыцкой традиции, во
многих случаях помощь оказывалась и оказывается не организованно, в порядке
индивидуальном, т.е. всякий калык, ищущий кое-какое сбережение, непосредственно
оказывает помощь своему нуждающемуся собрату. На этом основании некоторые „до-
казывают“, что нет особенной необходимости в организации, ибо, когда у меня есть
лишние франки, то и без всякой организации дам нуждающемуся.

Такой подход к вопросу мне кажется ошибочным. Особенно сейчас, когда беда
стоит за порогом, когда каждый из нас завтра может очутиться в лагере „несму-
щих“, мы с особенным вниманием должны относиться к вопросу взаимопомощи, чтобы мы
сами не очутились под открытым небом. Каждого сознательного калыка должен не-
устанно преследовать вопрос: „а что будет завтра?“. Это - самый больной вопрос
в нашей сегодняшней жизни. Сейчас дело организации нашей эмиграции пока что
находится в первой стадии, но в жизненных интересах всех необходима организа-